

Rigsdagstidende.

1851. Forhandlingerne paa Landstthinget. № 253.

Anden Samling.

91de Møde.

Torsdagen den 6te Marts.

(Fortf.)

Kierkegaard (fortsat): Men jeg har den Tillid til vore hidtil jagtberettigede Stænder, at denne Fristelse dog egentlig ikke har havt noget Stort at betyde for dem af dem, som det overhovedet kan være værd at bryde sig om. Og, hvis der virkelig iblandt dem skulde gives en enkelt slet Person, som ikke kunde gaae med Bøsse og skyde paa sit Eget, uden at skyde Næstens med, saa kunne vi ikke indrette Loven efter ham. Nu seer jeg ikke, at Forskjellen er saa stor, fordi det hidtil har været maaffee nogle Tusinder, der have været jagtberettigede, og vi nu skaffe en vis Jagtret maaffee til hundrede Tusinde. Thi Tingen bliver dog den samme: visse Procenter af dette Antal ville sagtens ogsaa være flette nok til, at, naar de faae Lov til at skyde eet Dyr, saa seer de feil og skyde et andet. Men den langt overveiende Fleerhed vil godt forstaae at tage Grindringen om Gud og Lands Lov og Ret med sig, fordi de have Bøssen i Haanden. Det er bekendt nok, at Samvittigheden tynger ikke at transportere, saa at, om man ogsaa har Bøsse, og, for den Sags Skyld, Patronstasse med, kan man dog nemt føre saa megen Samvittighed med sig, som lærer En at holde sig fra hvad Næstens er. — Det er af en høitaret Taler fra Falster paany gjort gjældende, og navnlig ogsaa imod det af mig Uttrede, at i Jagtsagen skulde det med Friheden være noget anderledes end i andre Sager, og at ligeledes Rettsindigheden i den skulde forholde sig noget anderledes end i andre Sager. Jeg maa imidlertid paa det Bestemteste benægte, at disse Begreber lade sig saaledes forandre, eftersom de anvendes paa

Jagtsagen eller paa hvilken som helst anden Sag. Men, forsaavidt han dermed vilde sige: ja, men Folk have sat sig ind i den Tankegang, at det nok kan bestaae med Rettsindighed i Jagtsagen at forurette sin Næste, saa nøder han mig til at berøre et Punkt, som jeg grumme nødigt berører. Der er mig nemlig, om jeg tør sige det, i mit inderste Hjerte forhadet enhver Mindelse, der kan fremkomme om, hvad Aarhundreder have forbrudt, hvad visse Stænder, visse Slægter i forrige Tider have forsyndet sig med, hvorledes visse Rettigheder i sin Tid ere erhvervede, ere udøvede og hvorledes de ere blevne misbrugte, og saa fremdeles. Jeg troer, at det i denne Henseende vil gaae os og Fremtiden saaledes, som det er gaaet Fortiden, at, naar man seer tilbage paa en Menneskealder eller et Aarhundrede, have vi Alle, hver især og hver Stand især, tusindfold Anledning til at staae os for vort Bryst og tilstaae, at det er daarlig fat med det Hele. Daarligt have vi faaet de Rettigheder, vi have erhvervet, og daarligt have vi brugt dem; og det vil ikke blive anderledes i Fremtiden, det jeg kan see. Og netop derfor gjør jeg aldrig nogen Stand nogen Bebreidelse, staaer aldrig paa, hvorledes visse Rettigheder, som nu lovgivdigen bestaae, ere erhvervede, og hvad Synd der kan klæbe derved. Men, naar man beraaber sig paa, at Bevidstheden om, hvad Ret er, er noget uklart i Henseende til Jagten, saa nøder man næsten til at bringe i Grindring, at Bevidstheden om, hvad man skyldte sin Næste, skyldte de lavere Stænder, de Borne — hvilket nok efter den gamle Betydning er de Børnede —, altsaa, hvad man skyldte sine Clienter og Beshyttede, at den desværre ikke altid var saa dybt grundfæstet hos Magthaverne i de forrige Tider, at jo deres Handlemaade maatte hos den anden Side ud-